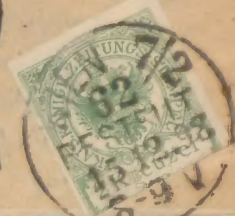

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ

Rev. Pere G. Kalemkarian Mechitaristengasse
№ 4 Vienne

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՄԵՐԻ ԵՒ ՇԱՐԱԾ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պոլիարիոյ համար 12-րդ
» » վեցամսեայ 6 »
Արտատպանի » 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆՈՒՆՈՒՄ ԿԱՆՈՒՆՈՒՄ

Համակ դրամ եւայն դրկի հետեւեալ հասցեով
ՊԱՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՊԵՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱԳՐՈՒ ԿԱՆՈՒՄ (ՊՈՒԼԿԱՐՈՒՄ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).
Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան անդամ գրութեան
էս չեն դրժնի և յարմար դասուած
ներքին լիազն կը հրատարակուին անդո-
ղովին կամ մասամբ:
Խմբագրութեան տղը 20 սանթիմ. երե-
թիւ անդի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի, փոխարէնը կանխիկ:

ՎԵՍՏԱԿԱՐ ՀՈՍԱՆՔ

Պերլին թրքահայ գաղթական-
նութեան ի վեր արտասահմանի
հայ երիտասարդներուն մէջ հա-
կում մը կը նշմարուի օտարուհի-
ներու հետ ամուսնանալու: Թէ-
պէտ առ այժմ ցանցառ է երեւոյթը,
սակայն գիւրահասակնալի է որ շատ
գիւրահասակներ կրնայ աւելի ընդ-
հանրանալ և նորաձեւութեան մը
հանգամանքը ստանալ որուն վստա-
սները ակնհայտ են:

Ջարմանալի չէ որ թրքական
բարբարոսութեան փախստական,
օտար միջավայրի մը մէջ նետուած
հայ երիտասարդը, անմիջական
յարաբերութիւններու ազդեցու-
թեան և վաղանցուկ տպաւորու-
թեան ներքեւ, միտի իր ձեռքը
տալ օտարուհի մը, որ եւրոպա-
կան բարեկրթութեան սրտագրաւ
ձեւերով և ծաղկափթիթ տարի-
քի մը փորձանաւոր հրապոյնե-
րով կը ներկայանայ իրեն: Ինչպէս
գիւրահասակ անոր, և հայուհի մը
հետ միայն կենակցելու ողորման
վրայ յամառի մնալ, երբ հայու-
հիին ընտրութիւնը այնքան դժ-
ուար է՝ Եւրոպայի և Ամերիկայի
մէջ հայ գեղեցիկ սեռին ներկա-
յացուցիչներուն սակաւթիւութեան
պատճառաւ:

Եթէ միտումը զարմանալի չէ,
գոնէ ցաւալի է: Օտար երկրի մը
մէջ, օտարուհի մը հետ կնքուած
ամուսնութեան հետեւանքները եր-
կարօրէն բացատրելու պէտք չի
կայ: Այդպիսի ամուսնութիւն մը,
ինքնին, հայ աղջկան իրաւունքին
մէջ բռնաբարութիւն է հայ երիտա-
սարդին կողմէն: Սակայն այս նը-
կաւելի կէտերուն փոքրագոյնն է
տակաւին: Ջաւաղներուն նախ ի-
րենց օտարազգի մօր և ապա գի-
րենք շրջապատող ուրիշ հանգա-
մանքներու ազդեցութեան տակ
կրթութիւն ու մեծնալն է բուն խը-
ղիւրը, այն վտանգաւոր կէտը որ
տխուր խոհեր ներշնչելու բնոյթն
ունի: Բազմաթիւ օրինակներով
հաստատուած է թէ սխալած են
այն երիտասարդներէն շատերը
որոնք օտարուհի մը հետ ամուս-
նանալ որոշած ժամանակ՝ երեւա-

կայած են կանխաւ միջոցներ զու-
նիլ իրենց զաւակները զուտ ազ-
գային ոգով կրթելու: Իրենց հա-
շիւները բոլորովին ջուրը ինկած
են իրերու անողորմ արամաբա-
նութեան առջեւ, մանաւանդ ուր
որ կազմակերպեալ հայ հասարա-
կութիւն մը, ազգ. դպրոց մը և
եկեղեցի մը գտնուած չէ:

Պէտք է ուրեմն ընդունիլ որ ա-
նոնք որ օտարութեան մէջ օտա-
րուհի մը հետ իրենց բաղդը կը
կապեն, ազգային պարտաճանա-
չութեան տեսակէտով, ամենամեծ
թերութիւն մը կը գործեն: Կա-
րելի է երեւակայիլ արտակարգ
հանգամանքներ ուր այդպիսի քայլ
մը կրնայ ներելի նկատուիլ երի-
տասարդի մը համար: Սակայն ա-
տոնք այնքան կարեւորութիւն չու-
նին, նոյն իսկ սա պատճառաւ որ
արտակարգ ու հետեւապէս շատ
հազուադէպ են:

Կարեւորը ու ցաւալին սա է որ
իրաւունքի խմբագրութեան հա-
սած տեղեկութեանց համաձայն
այդ կարգէն չին, գոնէ մեծ մա-
սով, այն ամուսնութիւնները ո-
րոնց արձագանքը կը հասնի մեղի
Մարտիրոսի, Լեւոնի, Բարիկի
և Ամերիկայի, և որոնք յոռի
օրինակ ըլլալ կը սպառնան:

Կար ժամանակ մը ուր թրքա-
հայութիւնը իր հոծ կեդրոններուն
մէջ շատ աւելի զօրեղ նիւթապէս
և բարոյապէս, շատ նուազ ներ-
կայացուցիչներ ունէր արտասահ-
մանի մէջ: Այդ ժամանակ նոյն
համեմատութեամբ նուազ կարե-
ւոր էր նաեւ հայ երիտասարդին
ամուսնութեան խնդիրը օտարու-
հի մը հետ, իսկ այսօր երբ ազ-
գութիւնը իր բնավայրին մէջ
այնքան տկարացած է և արտա-
սահմանի գաղթականութիւնը ստ-
ուարացած, պէտք է շատ լրջու-
թեամբ փորձելու զէպի խըն-
դիրը և յուզիլ զայն հրապարակաւ,
կասեցնելու համար նոր հասանք
մը, որ կրնայ աճելով վտանգաւոր
հարուածներ տալ մեր ցիւղային
կապին և աշխարհաքաղաքացի նոր
սերունդ մը պատրաստել մեր մէջ:

Հայ երիտասարդը ազգութեան
արդի ճգնաժամին մէջ աւելի քան

երբէք հայուհի մը իրեն կենակից
ընտրելու նուիրական պօրտակա-
նութիւնը ունի: պէտք է որ ան իր
այս պարտականութեան որոշ գի-
տակցութիւնը ունենայ և ըմբռնէ
թէ անոր գէժ գործելով յաւէտ
այպանելի քայլ մը առած կըլլայ
ազգութեան օգտին տեսակէտով:

Բ. Պ.

ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆԻՆ

Դէպի հրդեհ հը, կրակին մէջը,
կրակին մէջը նետուի՛ր ախպէր
շան: Դի՛ վախենար, մի քիչ ան-
գին, մի քիչ հեռուն, սարերով
ու ծովերով մեզանից կարմիր գը-
ծերով, սե՛ւ, սեւ վարագոյրով
բաժանուած և շիկագոյն կարմիր
արեամբ ներկուած երկիր մը, աշ-
խարհ մը կայ, ո՛ւր լուսաւորու-
թեան, քաղաքակրթութեան փո-
խարէն մռայլ խաւար, աղջամուղջը
կը տիրէ, ուր ազատութեան, մար-
դասիրութեան փոխարէն բռնու-
թիւնը, մարգատապանութեան րէ-
ժիմը կը թագաւորէ: Լաց ու կո-
ծի աշխարհ է այն . . .

Այդ աշխարհը Հայաստան՝ կը
կոչուի, Հայու Հայրենիքն է այն,
Հայու կենսատու-ծննդավայրը եր-
կիրն է այն: Հայու լոյսն ու յոյսը,
կեանքն ու արեւն է այն: աւան-
դական դրախտավայրն է այն . . .
է՛լ ասեմ, է՛լ թուեմ, այո՛, այդ
աշխարհն, եււրդն ու վաղանն է
Հայուն, երակն ու թոքն է Հայուն,
լեարդն ու աղիքն, սիրտն ու հո-
գին է Հայուն . . .

Յեղափոխականն ես, անձնագոհ
գործի՛չ ես, արտասահմանի ազատ
միջնորդորտի, փառաց ու հաճոյից
տաճարների մէջ՝ Յեղափոխութիւն,
յեղափոխութիւն՝ գոռալով, «Ես»
կամ «Դու», «Մենք» կամ «Դուք»
աննպատակ բացազանչութեամբով
ժամավաճառ մի՛ լինիր: Բոլորէն
օրհասական է. վաղիւր ընդ փոյթ,
հասիր այն աշխարհը, ուր, իր
կեանքը ճնշուածի, թշուառի հա-
մար զոհ բերող հերոսի համար յա-
ւիտենական երջանկութեան ան-
թարշաւ փառքի պատկեր պիտի
հիւսուին, ուր ինքնապաշտպանու-

թեան պէտք, ասպարէզ կայ քաջի
համար: այն ասպարիզում, այն փշա-
լից երկրում, ուր որ երբեմն վարդ-
ու շուշան կը բուսնէր, մեղր ու
կարագ կը ծորար, իսկ այժմ երկ-
նից շանթ ու կրակ, կայծակ ու
շաղար կը թափի, գետնից, հո-
ղային անդունդներից թոյնի գե-
տեր՝ դժոխային սողուններով խառն
կը բխին ու կը յորդին հրաբխա-
յին լավաներու նման կուլ տալով
իրենց մէջ ամէն կենդանութիւն,
թունաւորելով ամէն մաքրութիւն,
ուր այժմ՝ վարդի փոխան Գիւրգ
կը բուսնի, շուշանի տեղ անգութ
ճաճիկ, և մեղր ու կարագի տեղ.
հայու արին կը ծորայ . . .
ուր, վերջապէս համիդի մայրա-
քաղաքից մա՛հ կը բուրէ և անվերջ
մա՛հ:

Այնտեղ, ահա՛, այնտեղ հասիր,
գործի՛չ, այնտեղ միայն չարչար-
ւող, տանջուող ժողովրդի ցաւերին
ցաւակից, վիշտ ու դարձերին կէս
ընկեր լինելով կը լինիս օգտակար
Հասիր, հասիր, այնտեղ մոր-
թում են եղբօրդ, առեւանգում են
քրոջդ, թալանում գոյքդ ու կալ-
ուածքդ: Գնա՛, ուր թշուառու-
թիւն կայ, ո՛ւր ամէն սրբութիւն
ոտնակոխ կը լինի, գնա՛ փշեայ
պսակը գլխիդ, քեզ այնտեղ կը
կանչէ իտէալական յեղափոխականի
պարտքն ու կոչումը:

Մեռի՛ր քաջի պէս, թշուառի
արին ու արցունք սրբելու գոր-
ծում: Իսկ եթէ ապրիս, ներելի է
այն դէպքում, երբ սրբած ես ար-
ցունքները, երբ որ զոհը էլ չի
տանջւում, այն ժամանակ միայն
իրաւունք կունենաս հանգիստ խը-
ճով բացազանչելու — «Այո՛, ես
յեղափոխական եմ, ես հասայ ի-
դէալիս, ես որպէս մարդ կատա-
րեցի պարտականութիւնս»:

Դէ՛հ, ուրեմն դէպի հրդեհ հը,
դէպի երկիրը, յեղափոխական:
Արտասահմանը քեզ ոչինչ չի տար:
Քո յոյսը քո վրայ: Գնա՛ . . .

Կ'երթա՛ս: Ուրեմն կաց պահիկ
մի: եղբայրական, ընկերական խոր-
հուրդ մը, միևնոյն ժամանակ խը-
րատ մը տամքեղ: դու քո արեւը,
դու քո խիղճն ու Աստուածը:
Իբրեւ երկրին հանգամանքներուն
ծանօթ մարդ մը ասում եմ քեզ,

լսիր, լաւ ըմբռնիր ասածներս, չը լինի որ խօսքերն և միայն խօսքեր տանին հետդ արտասահմանից, հապա՛, զո՛րծ, զո՛րծ տար հետդ, միջոց, միջոց: Չլինի որ «սօցիալիզմ» բառով և «ընկերավարութիւն» յեղիղելով զո՛հ լինիս այն տանջանաց երկրի մէջ, երկրային այն դժուրքի մէջ, ուր իրարու նման մարդիկ իրար են մօրթոտում:

Ոչ քիւրդը և ոչ էլ թիւրքը այդ բառերի յորջորջումներէն չեն վախնայ, այդ բառերով ներկայ հայ տարրի գարգին գարման չես կալող անել, դրանցով չես կարող ազատել հրոյ և սրոյ ճարակ լինելուց քայրդ, ընտանիքդ, տանդ նամուսը վերջապէս... Սո՛ւր, թո՛ւր, գնդակ ու վառօդ է հարկաւոր այնտեղ. տա՛ր նրան այդ միջոցները:

«Ակն ընդ ական»ի աշխարհ է այն:

Ղալամի տեղ սուրն է գործում այնտեղ, թուղթ ու գաւթարի տեղ լինն ու ձորերը, դաշտն ու արտօրայքը, թանաքի տեղ արիւնն է գրում. այո՛, այնտեղ թանաքի փոխան եղբորդ արիւնն է թըղում քիւրդ ու տաճկի գրչին-սրին:

Արդար պահանջ կարող է լինել սօցիալիզմը, վեհ դրութիւն՝ ընկերավարութիւնը. ոչ մի դարգացեալ լոյսաւորուած անգամ մարդկային ընկերութեան՝ դէմ չի կարող լինել անոր ինչ ինչ սկզբունքներին. բայց այժմ, մինչև որ ֆանադիկոս մահմետականին հակադնեն այդ, մինչև որ մուս-

համէդի փոխանորդին—Ստամբուլի խալիֆային—զգացնել տաս ճըշմարտութեան, լուսոյ զօրութիւնը էլ արդէն հայ չի մնայ աշխարհիս երեսին, էլ հայ չի մնայ, հասկացա՛ր ասածներս:

Շտապի՛ր, վաղի՛ր, այնտեղ հասի՛ր...

Արտասահմանի մէջ դտոարկապօրտ յեղափոխական լինելէ զգուշացի՛ր, մի գողութիւն, մի ծրագրեր, մի դէսից դէն գուր տեղ ճանապարհորդեր. զո՛ւր, զո՛ւր են գըրտնը:

Անձնագրէ գործիչը բուն գործի տեղը միայն պէտք է որ լինի: Լռիկ, մնջիկ, համեստ ու հաստատակամ՝ գործի տեղը պէտք է որ չնչն ու ապրի, մեռնի ու թաղուի, վէրք տայ ու վէրք ստանայ, մահ տայ ու անմահանայ...

Ահա՛, կարգա՛ հետեւեալ նամակը վասպուրանի Շ... գաւառի օրիորդն է գրում արտասահմանում գտնուող իր դարիպ դուրպէթ եղբորը. Շ... ցի օրիորդը, հաստանի լեռների գիւցազն հայուհին, սիրականը կորցրած է գաւառը... Տես այն նամակում ի՞նչ կենսական խնդիրներ է շօշափում նա, կարգա՛ ուշադրութեամբ: Իր բնագաւառի, մայրենի օջախի լեզուով է գրում նա:

(Շարունակելի) Ոսկան Նազարեանց

ՊԱՐԾԿԱՍՏԱՆ

Սալմաստի Մահլա՛ գիւղի մէջ ինք հայերու սպանմանն սոթիւ հետեւեալը կը գրեն.

Այժմ թաւրիղի մեր միւս թղթակիցը հաղորդում է, որ այդ ապօրինի և անխիղճ վարմանը դէմ Սալմաստի յաջորդ Սալիկ վարդապետի ամիր-նի-զամին տուած յողթաբարին վերջինս պատասխանել է. «Մենք մեր ունեցած զաշնադրութեան» (ս) հիման վրայ, իրաւունք ունինք ամեն տեսակ փեսայ-փեղայի տաճկաշայի հետ վարուելու այնպէս, ինչպէս վարուել է Հաջի-խանը: Ընդ ամին ամիր-նիզամը խորհուրդ է տալիս որ պարսկահայերն այլ ևս ծախսեր չանեն և չպահեն թրքահայ զաղթականներին: Անողպատականի սրտաշնորհը միեւնոյն գործին համար դժուր էր ամիր-նիզամին, յայտնելով, որ ուզում է Սալիկ վարդապետի հետ ներկայանալ իրեն, բայց ամիր-նիզամը պատասխանել է. «Երբ ուզենաք, պատրաստ եմ ձեզ ընդունելու, բայց ասանց Սալիկ վարդապետին» Ասում են, —աւելացնում է մեր թղթակիցը,—որ ամիր-նիզամը հեռադրով անձամբ դիմել է Ս. էջմիածին, որ Սալիկ վարդապետին հեռացնեն Սալմաստից և որ Ս. էջմիածնից, իբր թէ, արդէն հարկաւոր կարգապարտ լինեն ստացուած է: Սալիկ վարդապետին շատ սիրալիր ընդունելութիւն է ցոյց տուել ուստաց հիւպատոսը և իստատացել է աջակցել նրան:

Նոր-Դար

Սալմաստ, նոյ. 2-ին

Սալմաստի յաջորդին թաւրիղ ուղարկելուց յետոյ Ջարգամ ձերբակալել է տալիս հաֆթվանցոց և բանտարկում է, ասելով, թէ նրանք «զաչաղ» են:

Բաւ պիտի կրնային լինել պատերազմի պատրուակներ: Միթէ այս յայտնապէս չա՛ղացուցաներ թէ ընդհանուր ձգտում կ'այ բարեկամաբար և խաղաղասիրաբար լուծելու ամենաբարձր հարցերն անգամ:

Եթէ ինչ ինչ (գործիքնակ մեր յիշած) ընկերական և տնտեսական հարցերու նկատմամբ կարելի եղաւ համաձայնութիւն մը պատահի՛ր, նոյն լակ այնպիսի երկու ժողովուրդներու կամ երկու տէրութեանց մէջ, որոնք ամենաներհակ շահեր ունին միշտ՝ ինչո՞ւ գիտաթափանցիկ հարցերն մէջ ալ նմանսրինակ համաձայնութիւն մը չը պիտի պատահէր: Երբ մանաւանդ կը փճանան ժողովուրդը և կառավարութիւնը միլիարներ ծախսելով թնդանօթի, վառօդի, ամրութեանց, սպանիչ գործիքներու, ամենակերպ գէնքերու, աւերադործութեան համար, և երբ ընտանիքներու յոյսն ու նեցուկն եղող միլիոնաւոր մարդիկ ի գուր կը մաչին գէնքերու տակ:

Գաղաքակրթութեան և մարդասիրական զգացումներու հովանիին աակ՝ եթէ Ֆրանսացիք և Գերմանացիք կրցան համաձայնիլ գերեզմանութիւնն արդիւնելու Ալիքիէի և թուրքի մէջ բանտարկան հարցի, կնոջ և տղու աշխատութեան ժամերու սահմանադրման համար՝ եթէ զգացումներու համակերպութիւն մը կարելի եղաւ յայտնուիլ, կը կարծուի՞ որ մեր հոգատանութեան առարկայ չլրլան գուր վատնուած այն միլիարները, որ ժողովուրդներու աշխատութեան, քրտանց և գերմարդկային ճիւղերու արդիւնք են, և այն միլիոնաւոր մարդերն՝ որ կը տանին զինուորի խստաբեր կեանքն

են պահում իրանց գիւղում և թէ Ամիր Նիզամից հրաման է ստացուած պաշարել գիւղը՝ Մոհամմի նման: Ժողովուրդը չփոթվում, երկիւղի մէջ է և ընկնում: Երգվում են, որ անմեղ են, ազաւում, պաղատում են, բայց ի գուր Միայն 100 թուման կանխիկ վճարումով հաղիւ կարողանում են համոզել Ջարգամին, թէ Հաֆթվանում զաչաղներ չկան, և ազատվում են բանտից: —Ձերբակալվեց նաեւ Մահլա՛ի Տէր-Վարդան քահանան և բանտարկվեց ու զանակոծվեց, մինչև որ 50 թուման փրկանք վճարելով ազատվեց:

Ներկայ ծանր միջոցին յանկարծ երեւաց Սալմաստում Ատրպատականի անգլիական ընդհանուր հիւպատոս Վուգլ Մի ամիս էր որ նա Ուրմի էր գտնվում և Մահլա՛ի դէպքը լսելով՝ փութացել էր իսկոյն ճանապարհ ընկնել այս կողմը: Բարի լուրը կայծակի արագութեամբ տարածվեց ամբողջ Սալմաստում և հալածված, չարչարված քրիստոնեայ ժողովուրդն սկսեց մի քիչ ազատ շունչ քաշել: Հիւպատոսն ուղղակի Դիման էր գնացել նախ, կարծելով թէ այնտեղ հիւրանոցներ կան, և զգուշացնել էր որդիք Բ. Արգումանեաների տանը: Սկսվում է պաշտօնական քննութիւն: Մահլա՛ի կոտորածի մասին և հետագրաթիւը հաղորդում է թէ հրան սոսկակի գէպքի քստմեկի մանքսմասնու-թիւնները Այժմ սարսափի մէջ են Ջարգամ և Հաջի-խանը, որոնք սմարքել են այդ գործը:

Անգլիական միջամտութեան հետեւանքն այն եղաւ, որ նոյեմբերի 25-ին Ամիր-նիզամը և Գարգիւզարը հեռագրեցին Սարփարազ Խիլայի-Թովէին՝ որ Սալմաստի կառավարիչ Հաջի-Խան մայր-խանը պաշտօնից զրկված է և հրահանգներու զարկեցին Սարփարազին՝ հայերի հետ քաղցրութեամբ և սիրով վարվել, զաղարեցնելով սկսված բոլոր

և որմէ կը տառապին: Կը կարծուի՞ որ այս հարցն գերութեան և բանտարկան հարցերէն աւելի մեծ կարեւորութիւն մը չունենայ եւրոպայի, քաղաքակրթութեան և մարդասիրութեան համար ընդհանրապէս: Ի՞նչ տարբերութիւն կայ գերիներու, անգործ բանտրներու, և զինուորական ըէժիմին տակ ապրող մարդկանց մէջ:

Եթէ ընդհանուր գործադուլներն անտեսական ազէտներ են, եթէ անգործ բանտրներու պարբերական ցոյցերն խորապէս մտադաւղ կանեն հասարակութիւնը (զի՛ այն ընկերավարական շարժումներն ուղղակի անոնց հետեւանք են, որոնք երթալով կը ճաւաղին), կարելի՞ է միթէ կարծել, որ ժողովուրդը և կառավարութիւնը անտարբեր կարենան մնալ այս երկրորդ ազէտին առջեւ, որը, Ջինեալ իսլաւ զութեան հեղանկան անուան տակ այսօր ինկած է ամբողջ եւրոպայի վրայ, և զայն կը ճզմէ բարոյապէս և նիւթապէս: Ամենուն կործանումն և ընդհանուրի դժբաղդութիւնն եղող այն խաղաղութիւնն՝ որ պիտի լրանայ վաղը արեւան և մահուան մէջ, մէկ հարուստով պիտի աւրէ տնտեսական հաւասարակշռութեան բոլոր օրէնքներ, այժմու բոլոր քաղաքակրթութիւնն յորձանքի մը մէջ տանելով և իր ալիքներուն մէջ կլանելով այն ամէն սաղանդաւոր և իմացական մարդկանց ջանքերու արդիւնքն, որ գիրենք գաւրել է ի վեր նուիրած են մարդկութեան բարօրութեանը:

(Շարունակելի) Ակարի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՁԻՆ ԱԹԱՓՈԽԵԱՆ
ՀԱՅՐԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ (*)

(Ա.) (1)

Եւրոպայի վրայ ծանրացող սոսկալի գիտումներն կը ճզմեն զինք: Բոլոր մեծ և փոքր տէրութիւնք, ինքզինքնք պահպանելու մտքով, կուզեն ունենալ իրենց այս նպատակին մէջ մէկգլխի կը ջանան գերազանցել իրենց վրայ դրած զոհողութիւններով: Անոնք համոզուած են, սակայն, թէ միմիայն պատերազմը պիտի կրնայ վերջ մը գնել իրաց այնքան անկանոն միվիճակին: Ո՛րքան որ պիտի ուշանայ այս պատերազմը, այնքան աւելի սոսկալի պիտի լինի այն և ոչ ոք կարող է այժմ հաշուել անոր սոսկումներն, անոր անձուն և սոսկալի հետեւանքներն:

Ուստի մենք՝ իրեն վետերան և միւսնգամայն կառավարական նախկին պաշտօնեայ՝ կուզենք, յանուն մարդկութեան և քաղաքակրթութեան, համարձակութիւն առնել և միջոց մ'առաջարկել՝ խաղաղիկ հասնելու համար ընդհանուր զինաթափութեան:

Լաւ գիտենք որ այս պզտիկ բրօշերի մէջ պարզուած մեր առաջարկութիւնն ունաց ծիծաղն պիտի չարժէ:

(*) Պ. Բ. զը Ռօզենբուրգի 1890-ին հրատարակած առն վերնագրով մի յուրք քննարկեալ քաղաքական կը գտնուէր կայացնել «Իրաւունքի ընթերցողաց»:

հարաժանքները: Սակայն այսօր քանի որ լորտիկն փոխարինու թիւն չէ կարելի համարել մորթված 9 անմեղ մարդկանց արեան համար եւ յոսանք է, որ այդ բոլոր ոճիրներէ բուն հեղինակը կ'արժանանայ իր արդար պատժին:

Առաջնորդ Ալվատեան հեռագրել է Ախթարիէի քահանայ տէր-Թադէոսին իրեն սեղակալ իմացիկ վարդապետին նախկ ազգային գործերին մինչեւ նրա վերադարձը:

Գեղ հարկւրաւոր թշուառ զաղթականներ մնում են այսօր եւ համարեա ամեն գիւղում նրանցից կան: Դրանց վիճակը շատ ցաւալի է եւ յուսահատական: Անցեալ տարի ցորենն առատ էր եւ էփան եւ օգնողներ էլ անպակաս էին: Գերմանացի պատուար Հանց Ֆիշեր, Թաւրիզի Հայուհեաց քարեգործական ընկերութիւնը, ամբիկեան միսօնարներ եւ տեղացիներ շատ օժանդակցին նրանց՝ նպատենք բաժանելով: Դարաւարում հաստատուեց մի որբանոց, ուր 50-60 անտէր-անխնամ երկսեռ մանուկներ պատապարդեցին, աղատելով սովամահ լինելուց: Բայց այս ասորի Սալմասում համարեա թէ սով է, ցորենն այժմ ծախվում է 7-8 թումանի, որ անցեալ տարվայ երկքաւորին է արդէն, իսկ օգնող բնաւ չկայ:

Մշակ

ԼՐԱՔԱՂ

Միացեալ Նահանգաց հայ զաղթականաց կողմէ Զէյթունի ինքնապատ սկսուած հանգանակութիւնը բաւական արդիւնաւոր կերպով կը շարունակէ: Ամեն մի քաղաքի մասնաւոր ֆանձնախումբերու մեծամասնութեան ընդդէմ Տիար Բ. Թաւլանճեան ընդհ. Գանձապետ ընտրուած է: Սա պաշտօն ունի ֆանձնախումբերէ իրեն հասած գումարներ պատշաճ եւ ապահով եղանակաւ Զէյթուն ղրկելու կամ ուրիշ կերպով նպատակին ծառայեցնելու:

—Ամերիկայի նորընտիր առաջնորդ Սարաճեան Սրբազանի եւ փրօվիտէնսի Հոգաբարձութեան միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած է, եւ ինչպէս կը կարգանք Տիգրիսի մէջ՝ Սրբազանը փոխանակ հոգաբարձութեան անգամնեքը սիրաշահելու, սկսած է զանոնք խորհեցնել ու երկպառակութեան տեղի տալ, կը ցաւինք:

—Պօսթօնի եւ փրօվիտէնսի մէջ գտնուող Մէլքիսէի ազգայինք իրենց հայրենիքի վարժարանին նիւթապէս նպատակու եւ Քարբէլի ազգ. որբանոցին մէջ՝ որբեր որդեգրելու գովչիկ նպատակաւ միութիւն մը կազմած են: Նամակագիր մը կըսէ թէ առ այժմ անդամակցողները 50 ի չափ են, որոնց մուտքէն միայն գոյացած է 200 տոլար, (1000 Փրանք):

—Ուսման հայ բողոքականները իրենց մէջ հանգանակութիւն մը բանալով 1300 տոլար հաւաքած են. այս գումար պիտի յատկանայ ժողովարանի մը գնման: Պօյտ Բն. կերութիւնը այս նպատակին 6500 տոլար պիտի տայ իւր, պայմանաւ որ հայերն ալ իրենց մէջ 2000 տոլար գոյացնեն:

Ուսման հայ բողոքականները մը կըսէ թէ տեղւոյն հայ բողոքականաց թիւը 20ը չի անցնիր: Ինչո՞ւ Պօյտ Բն. կերութիւնն առնուած սենեակով գոհ չէն ըլլար: Նամակագրին սոյն դիտողութիւնը շատ արդարացի է, նկատելով թէ հաւաքուած 1300 տոլարը այս միջոցին 20է աւելի սրբերու կեանքը կարող է փրկել:

Բայց մենք ինչո՞ւ երթանք մինչեւ Ամերիկայ մեր բողոքականները քննադատելու: Ի՞նչ է հոս, Պալկարիոյ մէջ կը պակսին այն պիտիներ: Մի քանի ամիս առաջ Ռուսոյ գումարուած պատուէր լինելու ժողովը չորսից մի՞թէ Պալկարիոյ մէջ հայ բողոքականաց յատուկ մի քանի ժողովուրդներ հաստատուել, որոնց ծուխերն մատերու վրայ կը համարեն: Այդ պատուէրներուն անտէրի է արդեօք զիտիլ տալ թէ՛ քանի որ Պալկար բողոքականք միւտ պատուաւ են օրը մէկ երկու ժամ իրենց տրամադրութեան տակ գնել իրենց ժողովարանները, ի՞նչ հարկէ ստիպելու կուզեն նորիս հաստատուելու համար գումարներ ծախսել այս միջոցին: Գումարներ որ կրնան Հայաստանի խորիւր անտէրունջ միացած որբերու երամակ մը նստութիւնէ եւ մահէ փրկել: Նորոգութիւն Գիրքը այդպէս կուսուցանէ իրենց: Բարաւոր հայ զոհերու արիւնքն ի գոլթ չարժող երազացիներէ ստացուած դրամով քարէ ու փայտէ շէնքեր շինել պէտք է թէ հոգինք ու կ'անքեր փրկել: Բայց մեր խօսքը Պատ. Ամիրխանեանին համար չէ, որովհետեւ նա հայ արեան փոխարէն եղող այդ գրաւորով չէնք շինելէ աւելի «հեթանոս» հոգինք փրկելու հետամուտ է իր թրքատու Տուր («») հանգէսով:

—Թիֆլիսի Հաւաքար թաղին մէջ Նոյեմբ. 9ին Գեորգ Ալվազեան անուն թրքահայ զաղթականի մը դիակը գտնուած է:

Կոստան անուն վրացի մը թանկագին իրեր ցոյց տալու պատրուակաւ իր տունն հրաւիրած է ոսկերիչ Սաքու Մարտիրոսեանը: Վրացին ոսկերիչը նկուզը ինչեղնելով կանխաւ պատրաստուած իր ընկերներուն աշակցութեամբ զանի կրպանէ, ու անոր վրայ գրտնուած քանի մը հարիւր բուպին, ոսկիէ ժամացոյցը եւ թանկագին մատանին կը կողոպտէ: Եւտոյ արիւնիւթաթաւ մարմինը պարկի մը մէջ գնելով գիշերանց փոխադրելու ատեն ոստիկան մը կը նշմարէ զանոնք եւ վրացին իր ընկերներով օճիքը ձեռք կուտայ:

—Թէհրանէն Նուր Գարին կը գրեն հետեւեալը:

Սուլթանաբադ քաղաքից ոչ այնքան հեռու, Գափիա գաւառում գտնուող Զատնա գիւղի ծխատէր Ռսիան քահ. Տ. Բուսիկեանը մահմետականութիւն է ընդունել հետեւեալ պարագաներով: Երեւոյ

քահանան իւր կնոջ մահից յետոյ յարաբերութիւն է հաստատուած դրացի մի պարսիկ կնոջ հետ, պարսկաւ հուշող յղանալուց յետոյ ապօրինի կենակիցները տեսնուած են, որ իրենց ծանր պատիժներ, նոյն իսկ մահ է սպասում: պարսկուհին խնդրում է իւր մեղսակից հայ քահանային, որ կամ փախցնէ իրեն ալ հեռաւոր երկիր, եթէ կամենում է երկուսի կեանքն եւ փրկել, կամ մահմետականութիւն ընդունէ՝ իբրեւ փրկութեան միակ միջոց: Քահանան աւելի լաւ է համարում մահմետականութիւն ընդունել: Այս բաւակն չէ. հայ տէր տէրը, մեր թղթակցի ասելով, կամենում է իւր զաւակներին ու մօտաւոր ազգականներին եւս Մահմեդի դրախտի բաժին անել...

Եթէ քահանան այսպէս է, հայա ինչ կը լինի ժողովուրդը...

—Ուսման Ս. Գրիկից եկեղեցւոյն մէջ ընդհանուր ժողով մը եղած է, ուր Սարաճեան Սրբազանի առաջարկութեամբ տեղական հովիւ ընտրուած է Տ. Մաշկոց վարդապետ:

Այս ընտրութիւն կուգայ ապացուցանել թէ քանի մը շարաթ առաջ յիշեալ վարդապետի մասին տարածուած աննպաստ լուրերը պարզապէս ստուր զրպարտութիւններ էին, որոնց արձագանգ եղած էր նաեւ պալկարահայ թերթ մը:

ՀԱՐՑՈՒՄ ՄԵ

Պատ. Ամիրխանեանցի տնօրինութեան տակ գտնուող վարժարանէն կիւմանք թէ՛ ազգային պատմութիւնը արտաքսուելու եւ անոր տեղ արաբներէն ուսումը ներմուծուելու է: Այս մասին զիտողութիւն մը ընելէ առաջ կը հարցնենք պատմութիւն թէ ստոյգ է այս տեղեկութիւնը թէ ոչ:

ՀԱՆՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տիար Բ. Չաքրբեանի հաւանութեամբ հանգանակութիւն բողոքած է իր նիւթական շատ կարօտ վիճակը դարձանելու եւ Տաւրուսի տապալական տառերու միացորդ պարտքը վճարելու համար:

Ֆանձնաբարելու իսկ պէտք չկայ: Գիտմէն Հոյ յսած է անունը կամ անձամբ կը ճանաչէ զՏիար Զաքրբեան, որ շատ երկար տարիններէ ի վեր նուիրած է ինքզինքը Ազգային Գաթին, թէ՛ Զէյթունի պանծալի յիշանց մէջ եւ թէ անկէ դուրս գոհելով իր ամէն միջոցներն եւ որ կը տառապի այսօր ի վառ նա նիւթական ծայրայեղ անձկութեան մէջ:

Տարակոյս չունինք որ բարեսէր Հայ ազգայինք անտարբեր չպիտի գտնուին եւ իրենց նուէրներով պիտի հաճին քաջալերել Զէյթունցի զործիչ մը:

Նուիրատուութիւնը կրնան զրբկուել իրաւունքի խմբագրատունը եւ կամ ուղղակի իրեն Տիար Բ. Չաքրբեան վառնա հասցնել:

Եթէ նիւթական միջոցները նեն Տ. Թարուլիւն Չաքրբեան մը,

տագիր է փոխադրուել ի կիպրոս, որ կիլիկիոյ մօտ գտնուելով, կըրնայ անոր խանգարուած առողջութեան նպաստաւոր լինել իր օգուկ եւ կլիմայով:

ՁԵԿՈՅՑ

Կը խնդրուի հետեւեալներէն որ հաճին իրենց բաժնեկիցները վճարել:

- Տիար Զենուր Գապագեան, Պալլըզի գիւղ
- » Եօնէֆ Հէքիմօֆ, Պալլըզ
- » Նազարէթ Աւետիսեան, Վառնա, (Գահվէճի)
- » Յարուլիւն Մուշեղեան, Ճրճօլա
- » Դրիգոր Պօղոսեան, Սվիշթօլ, («Արարատ» սրճարան):

ՀԻՃՐԷԹ

Կիրիտի իսլամաւորն էքսէրիսի շու սըրա ճիհէնէմտէն գաշար կիպի: վաթանլարընը պարագուպ թիւրքիայա հիճրէթ իթմէքտէ տիրէ: 22-23 սէնէ էվլէլ այնը հարէքէթ Պուկլարիստա վէ Գարս վիլայէթինտէ տախի վուգու պուլմըլը տը: Պու հիճրէթ իտէնլէլին էքսէրիսի մալլէրինի միւլլէլէլին թէրքէ, էվլատ ու էյալլարը իլէ զուրպէթ էլտէ, կէօնա օսմանլը սանճաղը ալթընտա մէսուտ օլմագ խէյալընտան գաբըլարագ տէհէլէլի սէֆալէթէ տիւշար օլմուշար: վէ պիլախէրէ հուրրիլէթ ու սէրպէստիլէթ պուլմըլը օլան ասըլ վաթանլարընա թէքթար ալտէթ իթմէք արգու իթմիշէր իսէտէ, չօղարը պու արգուլարընը իճրա իտէպիլմէք իչիւն եօլ մէսալրիֆի թէտարիքինէ մուգթէտիր օլմայուպ, սէֆալէթտէն բէնտիլէլինի ալմամըլար: վէ էլան օ հալը բէրուշանիլէթ տէվամ իթտիքճէ իտէյօր: Պու հագըգաթը ըսպաթ իչիւն, չիմտի Անատուտա պուլընան Բումէլի մուհաճիլլէրին հալլէրինէ նազար իթմէք քեաֆի տիր: Եւ ասըն տէվէրանընտա թիւրք հիւքիւմէթինին բէնլէլի զուլմընտան գուրթուլան էյալլէթլէրին եէրլի իսլամ էհալիսի ճէհալէթ ու լմասուպ սէպէպիլիլէ բէնտիլէլին տիսինի պիր սէֆալէթտէն տահապէօյիւք պիր սէֆալէթէ ուղրաթմագտա տըր: եէնի սէրպէստիլէթ պուլան էյալլէթլէրտէ մէսուտ օլմագ եէրտէ, թէքթի տիյար իտէնլէք բէրիշան օլմագլէ պէրապէր, կիթտիքլէրին մահէլլէրին էհալիսինին իսթրահաթընը տախի պօղմագտա վէ պիրի պիրինէ մագարաթլը օլմագտա տըրլար: Նիհայէթ պու սէֆալէթէնճամ հիճրէթլէրէ վէ իրիսթիյանլարտան մաստա իսլամ էհալիսին իսթիլահաթընը պօղուլմասընա եէքանէ սէպէպ օսմանլը հիւքիւմէթի լմպիր օլման էչգիյա կիրուհընէլան միւթագիլէն մէվգըրի գլթիտարտա պուլընմասը տըր: Օսմանլը տէվէթլինին իսթիլալիլէթի տէվամ իթտիքճէ Եարգ իըրիսթիյանլարըն մէսուտ օլմագ

տեղադրել կիպի, իսլամական ասլան մեծությամբ օլաւայաճաղար տըր: Թէրապըլաթ ու իսլաւաթ գաւ: Կուլ իմմէյէն շիմտիքի իտարէի իսթիպատտիյէ իսլամ միլլէթլէ: րին թէտէննիսինէ, սէֆալէթ ու ճէհալէթինէ սէպէպի միւսթագիլ տիր:

Թիւրքիա եկէր էվրոսա տէվլէթլէրին էլի իլէ իտարէ օլընմալա պաշլամըլ օլսա իտի, նէ Պուլկարիտան, նէ Պարստան վէ նէտէ կիրիտտէն իսլամար եէրլէ: րինտէն զըմրամաղլար վէ սէֆիլ օլսաղլար ըտը: վէ Մնատօլտա վէ Մաքէթնիտաթի խրիսթիյանլարըն հալի պու մուհաճիլէրին սէպէպի իլէ տահա զիյատէ աղըր: րաճաղտը: իլթէ պուստան էվլէթլէր նուսթէմիլտէ տէրճ օլընման իզմիր վուգուլաթը էն եէնի պիր տէլիլ տիր, օ՛ սէպէպլէ ինկիլիզ վարօրլարըն կէմէսինտէ, պիր տէֆա ինկիլիզլէր ալաղլարընը իլմիրէ սօգսալար, զալըր չըգմալարը Մըսըրտան չըգմաղ գատար զօր օլաճաղը չիւրհէսիլ տիր:

Հասըլըքէլամ, Շարգ իսլամլարըն ճիհալէթտէն վէ թէտէննիտէն գուրթարմաղ իլին օսմանը տէվլէթինին իսթիպալիլէթի եա էվրօրալլարըն եէտի իտարէսինէ կէլմէլի վէ եալսօտ հէր պիր էյալէթէ օլթօնօմի ուսուլի թէրթիպ օլընմալը տըր: էր կէճ, իլէրին կիտիլի պու եօլտա նէթիճէ պուլաճաղ: Պու ֆիքր Բուսիա վէ Աւստրիա պէլինտէ գարարլաճըլ օլուպ, գուվլէտէն ֆիլիլ չըգաւ: ճաղը բէք եաղըն տըր:

ԶԵՅԹՈՒՆ

Զէյթոնտան վիրուտ իտէն եէնի պիր մէքթուպտան աթիտէքի մալիւմաթ իսթիպալաճ օլընմըլ տըր:

Մահէլին իտարէսի, քէլա մէքթուլէրին նէղարէթի տարը Զէյթոնը տիրալէթի զաթլար եէտինտէ տիր, հէր պիր մուսմէլէ անլէրին րէյի ու գարարը իլէ իճ: րա օլուսուր:

1868 սէնէսինտէ Մ. Թ. Չաքըր: Եանըն թէէսիս իթմիլ օլուրըլ կիզընալան վարթարանտան մաւտա, տէօրթ շէրիսէլէրէ մալ:

սուս 4 նախակրթարանլար տալի վար տըր: Պու մէքթուլէրին ու: մուս տիրէթթօրը Թ. Գրիգոր Գ. սապիանըն զալլէթլէլիկի մէտհէ չալան տըր:

1884տէ հանմըլ օլան Ս. Ա. տուտմաճին եկեղեցի մուքէմմէլ սուրէթտէ եէնիտէն հարըմըլ տըր:

Նէֆսի Զէյթոնըն 4 քիլիսէլէրինտէ 24 բարա խըտմէթ իտէրլէր իտի: պուսլարըն էքսէրիսի ճահիլ օլուպ, իսլըր վաղըթտան պէրու եէնի բարապար տալի թաղտիս օլընմամըլ րոր: Ֆաղաթ պու տէֆա տիրալէթլիւ 8 զաթլար բարա թագտիս օլընմըլ տըր:

Հաղըգաթ չու սըրա Զէյթոն: տա տիրալէթի բարապարա լէք չօգ իզթիլա վարտը, զիւր կալթիլէք վէ բրօթէսթան վալիլլէրէ հալինին սէֆալէթինտէն իսթիֆատէ իտէրէք անլէրի ալաւմաղ ամէլինտէ պուլընյօրլար:

Խարիճան Զէյթոնա կիրմէք իսթէյէն մէհալ իւլ ահվալ էր: մէնիլէրի իլէրի գապուլ իթմէմէք իլին Զէյթոնլար գարար վէր: միլլէր:

Ս. Աստուածաճին վանքըն վա: նահայրը կարապետ Եպիսկոպոս Գէօրգէեան ուղուս միւստէթտէն պէրու Հալէպտէ մահպուս օլուպ, ախիլէն գուրթուլարաղ Սթան: պօլը վէ Երուսաղէմի կէզտիքտէն սօնրա Զէյթոնա ալտէթ իթմիլ վէ մէղքիւր վանքըն վանահայր: րըլընը թէքըր տէրէօհտէ էլլէ: միլլէր:

ԿԻՐԻՏ

Բուս, ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Իթալիա էլլիլէրի նոյն: 18 տա Պապը Ալէէ պիր նօթա իլէ պիտիրալիլէր քի տէվլէթլէրին գարարը իլէ Բրէնա Եօրկի կիրիտէ սէր գաթիսէր թալին օլընմըլ տըր: Իէլա պու նօթալա մէրպուլ պիր պէլաննամէ իլէ՝ Տիլոնը Լեմու: միլլէ խուսուսը կիրիտ իլին գապուլ օլընմաղըն տալի պիտիրալիլէր: Իլթէ պու նօթալա տալլը իլպու նօթա թէլիլիթալա գալմըլ օլուպ, շիմ: տի հալլ օլընմըլ տըր:

Բրէնա Եօրկիլին կիրիտէ կիթմէսի բէք թանթանալը օլաճաղ: Բրէնա բէտէրի Եուսան Իրալընըն վարօրը մալ:

սուսընա իսթիպ օլուպ, տէօրթ տէվլէթլէրան պիրէր հարա վարօրլարըն րէֆաղաթ իլէ կիրիտէ կէլէճէք վէ Գան: Եա իմանընա կիրմէսինտէ 21 թօր աթլլաճաղ: ամիրալլար Եուսան պան: տէրապըն ալաճաղար վէ թէպիլէքի իսլամիտի վարօրտա սուրէթի մու: թանթանէտէ իճրա իտէճէքլէր: սօնրա Բրէնա ամիրալլարին րէֆաղաթ իլէ ֆալթօնիվար օլարաղ Գաննալա կիրէ: ճէք տիր, պու սըրա թէքըր 21 բարէ թօր էնտալիլ օլընմաղ, վէ ամիրալլար տալանըն իտարէսինի աթլթի վէճէ իլպրէ Բրէնա թէպիլ իտէճէքլէր: Բրէնա սէրալը իլպրինտէ Եուսան պանտէրալը չէքիլէճէք տիր, վէ օլ կիւսան իթիպալլէն Եուսանիսթան վէ կիրիտ պէլինտէ միւսպաթի օլմուլ օլան մուսմէլաթը թիւսարիլէ վէ վա: րօրլարըն կէլաի կիւզարը եէնիտէն պալլալաճաղ վէ պէրա թիւսարէթ ու մասալաթ կիրիտէ կիսուպ կէլմէսի հէր պիր միլլէթ իլին սէրպէսթ օլա: ճաղ տըր:

— Էլլիլ Բօսթըն պէլանընա կէօրէ, Բրէնա Եօրկի ինկիլթէրանըն Բրէնա տըլալըն զըլը Բրէնա Վիզթօրիա իլէ իլլանլանաճաղ: Վիզթօրիա 1868 տէ թէվլէլիւ իթմէլ օլուպ 30 եալընտա տըր:

ՄԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

— Սթանպուլ իթալիա էլլիսի նոյ: 19 տա Պապը Ալլիլէ պիր նօթա վիրուպ, 1896 սէնէսինտէ իճրա օլընման գրիլընյօրտա միւթէլա: րըլ օլան իթալիալլարըն զա: րարլարընը թաղմիլինի թալլալ իթմիլ տիր: Էլլինին կէօթէրալիլ զարարլարըն մէճմուլի 16,000 լի: րաի օսմանիլ պալիլ օլրօր:

— Բուսիանըն պաղը թարաֆլա: րընտա մահալլարըն էլի օլմաւոր: զը սէպէպլէ զըլթըլ զուհուր իթմիլ օլընմընտան, եաղմըլ օլաղ: գրմըլ իլպրէ Բուս կարմիր խաչ չիլքէթի իանէլէր թօրլաճաղա պալլալըլ օլմաղլէ՝ Չար 500,000 րուլի իանէ իհսան իթմիլ տիր:

— Մատրիտտէն չէքիլէն թէլէ: կրաֆլարա պինտէն, Ֆիլիբիլլէր: տէն ալընան հալաաթաթա կէօրէ, եէրի տարլար Ամլրիզալլարըն հիւքմի ալթընա կիրմէմէք վէ մա: հէլի սէրպէսթիլէ էլտէ իթմէք

մաղսէտի իլէ ճանսիլէրանէ Պալէ: րիզալլարա գարըլ տալի ճէնկ: լէլմէյէ գարար վէրմիլլէր: Պալէ: րիզալլարա Ֆիլիլին տարլարընը թապիլ իթմէք իլին պու տաւա: րա 70000 ապէք Եօլմալա մէճպուր տըրլար: Շիմտի տալար 10000 սպանիա ապէքլէրի մահ: պու իթմիլ օլուպ, քէնտիլէրի իլէ պիրիքտէ Պալէրիզալլարա գարըլ ճէնկէլմէկէ անլարը տա: խի իճպար իթմէքտէ իմիլլէր:

Ասլարըն էլինէ տիւլմիլ օլան Սպանիալը 40 բարապարը սէր: պէսթ պրադմաղ իլին 7000000 ֆրանկ թալլէպ իթմէքտէ իմիլլէր: Ֆաղաթ պիզ զանն իթմիլլէքի բարապար պու գատար բահալը օլուս: պէլէր պուլարըն ճահիլ էհալի իսթալլէ հուսուլա կէթիլ: տիլլէրի սէրվէթին զըլմէթին իսթէմիլ օլուսլար: տալարըն թալլէպի էկէր պու նօթալա ի: սէ բէք հաղը վէ բէք միւսսիպ տիր:

— Տրէյֆիւս մատտէսինտէն տօ: րալը տալլէթէ խըտմէթ իտէն վէ չիմտի տիվանը հարապա մուհա: քիմէ ալթընա ալընան Բիզարըն: լէհինէ օլարաղ Բարիտէ կրան Օրլէան սալօնընտա պէօլիւք պիր միլթիլ թէճէմիլ օլընաղ: Իրաւ օլընան նութալարա՝ հարպիլէ նալըլը Մ. Գ. վէնեաղըն թարաֆ: րալլարը Պուլմիսթիլէրին Եօլը: նը թուլուպ, ճիւհալիլէթի իմ: բէրաթօրլըլա թահվիլ իթմէք մաղսէտինտէ պուլընյօրլար տէ: նիլաի, քէլա մէքթէպի թըպիլէ քրօֆէսօրլարընտան Մ. Լանկուլա թէհաթաթլը պիր նութգ սէօլ: լէլալ տէտիքի, էկէր տաքէրիլէ մահքէմէսի Մ. Բիզարը մահքիւլ իտէճէք օլուր իտէ՝ էհալի անը ճէպրէն մահքէմէ սալօնընտան տը: շարը չէքուպ գուրթարաճաղ տըր:

— Մատրիտտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա նաղարէն, Սպանիա: նըն պահիլլէ թէրահանէսինտէ հա: րիզ գուհուր իտէրէք տէօրթ մի: լիօն ֆրանզըլը էլիա վէ էպնիլէ եանմըլ տըր:

Չալալը Սպանիալարա պէլա պէլա իսթիլինէ եէթիլլէր: Սէպալ Սէմա Հաւաաթնիլլէրին ինթի: գամրըն չիմտիմի՝ ալմաղ իսթէլար:

Отговорникъ М. Сноновъ
Печатница "Взаимность"—Варна

ВСЪКОЙ ВТОРИЙ ЛОЗЪ ПЕЧЕЛИ

ПЕЧАЛБИ САМО ВЪ БРОЙ

ПЪРВА ОТЪ ДЪРЖАВАТА ПРИЕТА И ГАРАНТИРАНА

БЪЛГАРСКА КЛАССНА ЛОТАРИЯ

ПЪРВО ГОЛЪМО ПУБЛИЧНО ТЪГЛЕНИЕ СЪ ПЕЧАЛБИ ВЪ СОФИЯ НА 10-Й ДЕКЕМВРИЙ Т. Г.

25000 парични печалби въ цѣла стойность отъ Четири милиони 526,000 л. зл.

НАЙ-ГОЛЪМАТА ПЕЧАЛБА

ВЪ НАЙ-ПАСИВЪ СЛУЧАЙ:

Половинъ милионъ—500000 лева въ злато

НИЙ ПРЕПОРЪЧВАМЕ И ПРАЩАМЕ СЪЩО ВЪ СТРАНА СРЪЩУ БРОЙ.

ОРИГИНАЛНИ ЛОЗОВЕ НА ОФИЦИАЛНИ ЦѢНИ: ЦѢЛИ НА 10 ЛЕВА ЗЛ., ПОЛОВИНА НА 5 Л. ЗЛ., ЧЕТВЪРТЪ 2.50 Л. ЗЛ., ЕДНА ОСМА 1.25 Л. ЗЛ.

ОСКАРЪ БРАЙЕРЪ & С^{ИЕ} ГЛ. КОЛЕКТОРИ

РУССЕ, ПЛОЩАДЪ ЦАРЬ БОРИСЪ.

АДРЕСЪ ЗА ТЕЛЕГРАММИ: „БРАЙЕРБАНКЪ“, РУССЕ.

ТЕЛЕФОНЪ № 43

СОФИЯ, ТЪРГОВСКА УЛИЦА № 4.

АДРЕСЪ ЗА ТЕЛЕГРАММИ: „БРАЙЕРБАНКЪ“, СОФИЯ.

ТЕЛЕФОНЪ № 43